

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Vi alla

TIDSKRIFT FÖR
GÖTEBORGS UNGDOMSLEDARE

I detta nummer

Ledare: Var som helst—men inte här
Bengt Lindfors om program
Amerikansk aska, polska diamanter
TVM-rörelsen presenteras
Vad är Toppen?
Ungdomens yrkesval
Ungdomssociala fönstret
Vi allas tipssida

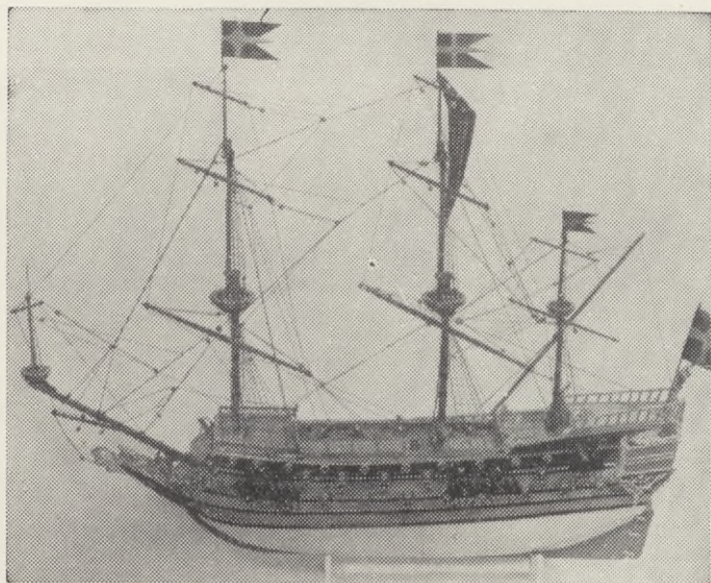
UTGIVEN AV:
BARNAVÅRDSNÄMNDENS
UNGDOMSDELEGATION

NUMMER 7 · NOVEMBER 1960
ÅRGÅNG 9 · PRIS 1:—

Gustaf II Adolfs regalskepp **WASA**

rekonstruktion i skala 1:100

Wasa, som sjönk på sin jungfrufärd år 1628 utanför Skeppsholmen, nu rekonstruerad i en fantastisk byggsats!

Du får den tjugigaste båtmodell som nånsin funnits... Byggsatsen är förarbetad med färdiga spant, master och rår m. m. Ornament, block och jungfrur i plast. Lim, mässingsspik för borden, allt är med i byggsatsen utom färg. Totallängd 65 cm.

Komplett byggsats med detaljerade ritningar i full skala.

39:—

Lyxtillbehör I i mässing: 10 kanoner på lavett för övre däck, 2 ankaren, 1 ankarspel, 5 luckor

21:—

Lyxtillbehör II i mässing: 54 yttre kanoner för kanonportarna i undre batteridäcken

23:—

Komplett lyxbyggsats: allt ovanstående samt färger

85:—

Flagsats i siden med tre örlogsflaggor och en befälsvimpel 10:75

Wettergren & Kerbers Modellavd.

Vasagatan 22, tel. 17 00 90

Var som helst – men inte här

Radion presenterar sedan en tid ett program om söndagsmorgnarna, som lystrar till namnet Familjen Andersson. Vi har tyvärr inte tidigare haft tillfälle att lyssna på det och kan således inte uttala oss om dess karaktär och kvalitet. Söndagen den 6 november skruvade vi emellertid på radion, lagom för att få oss till livs en del synpunkter på ungdom och ungdomsgårdar, ungdomens livssituation, samhällsplanering och folk med en ungdomsfientlig inställning — allt presenterat i en liten pjäs eller tablå eller vad man skall kalla en dylik snabbskiss ur levande livet.

Inledningsvis slölyssnade vi blott och bart men efter en stund kom programmet in i ett skede, där man hade anledning att skärpa lyssnandet. Verkligheten återspeglades tydligt och klart i handlingen. En fru Schröder gick omkring i radioprogrammets landsortsstad för att bilda opinion mot inrättandet av en ungdomsgård.

Med en intensiv svada lyckades hon övertyga en menlös fru Andersson att skriva på den petitionslista, som medfördes och vilken sedan skulle sändas vidare till vederbörande myndigheter. "Vi vill inte ha vår ungdom fördärvad, låt oss slippa detta oväsen från mopeder och motorcyklar som uppstår vid en ungdomsgård, ingen kommer att kunna bo i de närbelägna villorna och hyresfastigheterna", sades det bland annat från fru Schröders sida.

Verkligheten är inte olik den bild som gavs i radioprogrammet. Alltför väl känns situationen igen. De flesta exemplen finns kanske från den sociala ungdomsvården vid dess försök att placera anläggningar av internattyp för flickor och pojkar ute i bygderna. Då träder oviljans bockhorn ofta fram i sin tydliga skepnad och mer än en av oss förvandlas till sociala motvalls-människor.

Samma företeelser kan spåras här i staden, då en ungdomsgård eller ungdoms-

lokal skall etableras i ett bostadsområde, vid en torgbildning eller dylikt. "Flytta eländet varsomhelst, bara vi slipper det här", har bland annat sagts i argumenteringen.

Situationen är alltså den, att vi skaffar barn till världen, vi försöker oss på en målsättning — i varje fall på papperet — att vi vill ha en god utveckling av de ungas anlag. Sedan bygger vi städer och stadsdelar, där i stort sett endast de vuxnas önskemål blir tillgodosedda. Barnens och ungdomens behov av en uppbyggande miljö glömmar man ofta bort i sammanhanget, och när enstaka förståndiga människor proppar på mera plats för de ungas fritidsbehov, ja, då finns det folk, som går omkring med petitionslistor eller motarbetar saken på annat sätt.

Hemmen behöver all den hjälp de kan få i fostrandet av de unga. Föräldrarnas arbete försvåras emellertid ofta av nedbrytande miljö kring bostaden och därvidlag spelar olämplig byggnation och bristfälliga fritidsresurser en stor roll. En del av de vuxna kan ännu inte fatta innebörden av detta faktum. En annan ganska stor del av människorna i vårt samhälle begriper nog problemställningen men vägrar att befatta sig med den. Dessa likgiltiga bör bearbetas intensivt för att vinnas för tanken att vi måste upprusta ungdomsarbetet.

K. A.

Det är framför allt två faktorer som man under inga förhållanden får förlora ur sikte då man bedömer det statliga stödet till folkbildnings-, ungdoms- och nykterhetsarbete, nämligen de stora ungdomsskolor, som vi just nu har att ta hand om, och det synnerligen oroande läget beträffande ungdomsnykterheten.

(Ö. K. 12/10-60.)

Tekniken i samhällets tjänst

Från olika håll i landet rapporteras, att ungdom — vanligtvis i gängbildningar — skaffar sig tinner i berusningssyfte. Sniffningen har nått tidningsspalterna och man och man emellan börjar man också diskutera ungdomsproblemet.

Läkarvetenskapen talar om riskerna för tillvänjning — i likhet med vad som är fallet med andra narkotikapreparat — och bedömer, visserligen med stor försiktighet, riskerna för sniffning som ingalunda ofarliga för den unges hälsotillstånd.

På nära håll har vi kunnat konstatera ungdomsgrupper med elakartade vanor, eller skall vi säga ovanor, ifråga om tinner sniffande. Det blir inte lätt för socialvårdare och medicinfolk att kunna eliminera skadeverkningarna.

Då låter uppslaget, som här och var framförts, att med teknikens och varudistributionens hjälp minska sniffandets spridning mera påtagligt. Färghandlarna försöker också redan nu undvika att försälja varan till minderåriga.

Vad kan då kemisterna göra? Den kemisk-tekniska industrin borde kunna ge oss preparat för måleribranschen, som inte i likhet med tinner utgör en så allvarlig fara för ungdom.

Stefan Oljelund skrev:

I Göteborg har en diskussion om ungdomsgårdarnas verksamhet ägt rum. Några deltagare i diskussionen menar att de pengar som staden lämnar till ungdomsgårdarna är illa använda. Bättre vore att ge föreningarna större delen av ungdomsgårdarnas anslag. Saken kan alltid diskuteras. Det är bara det att föreningarna måste visa sig i stånd att fylla ungdomsgårdarnas uppgift.

Vi besökte nyligen Köpenhamn. I Köpenhamn finns nära hundratalet ungdomsgårdar med ett anslag från staden på 10 miljoner danska kronor och från staten med ungefär samma belopp.

Köpenhamn har den bland storstäder i västerlandet lägsta ungdomskriminaliteten.

(Ny Tid 22/10-60.)

Tankar om tobak

Med. lic. Karl-Axel Melin, barnläkare:

Chokladcigarretter bidrar till att förstöra barnens tänder genom karies och ger tyvärr första impulsen till senare tobaksbruk. En bagatell som dock bör med i bilden.

Det kan bli livsfarligt när småbarn får tillfälle stoppa riktiga cigarretter i munnen. En enda cigarett innehåller tillräckligt mycket nikotin för att döda två små barn. Vi har f. n. c:a 3.000 allvarigare barnolycksfall om året och av dem är c:a 20 % — en femtedel — orsakade av nikotin.

Giftiga mediciner läser man in — men cigarettfimpar o. d. får ligga kvar, t. ex. efter fester och träffar i hemmen, lätt åtkomliga för nyfikna barn. Och tyvärr tar många unga intryck av föräldrar eller äldre syskon som röker. På ett barnsjukhus kan man få magskölja 3—4 småbarn under ett dygn, enbart för att de kommit åt tobak.

Tobaksrökningen ökar bland skolungdom. Skolöverstyrelsen och Tobaksmonopolet har ställt en rundfråga till 5,500 ungdomar. Resultatet är skrämmande:

Redan i 10-årsåldern börjar sporadisk rökning bland pojkarna.

Redan i 11-årsåldern börjar vanerökning.

Var tredje 11-åring röker — mer eller mindre.

Varannan 15-åring röker.

Bland 18-åringarna röker c:a 60 % — 3 skolpojkar av 5. Flickorna börjar senare — men är i kapp vid 16—17 år. $\frac{3}{4}$ -delar (alltså 75 av 100) av ungdomsrökarna har rökare till föräldrar.

Akuta tillstånd hos många rökande ungdomar: rastlösa, trötta, darrhanta, minskad uppmärksamhet, sämre koncentration. Förmågan att lära sig utantill avtar markant med tobaksrökning.

Undersökning vid ett amerikanskt college visar att betygen blir oväntat proportionella mot ungdomarnas tobakskonsumtion: ju större tobakskonsumtion, desto sämre resultat.

Program = Arbete

(eller läs det tvärtom)

En stadsarbetande nykterhetsförening under 1930-talet. Ett par hundra medlemmar god programstandard om man med standard menar måttet på de föredragshållare som kom på besök och de glada upptåg som olika smågrupper av medlemmar gav sig hän åt ibland. Aktiviteten? Så där vid 40 % men en viss intresselöshet från ungdomarnas sida åt alltför tankespekulerande föredragshållare.

Så drog vi en logisk cirkel och resonerade så här, att filmen och radion och stadens kulturella institutioner bjuder mycket av det här som vi har på programmet — den som har sked kan ta för sig. Våra medlemmar vill komma hit och träffa varandra — få kontakt — och dom vill vara skapande aktiva bara verktygen finns till hands.

Så skapade vi om mötesformen. Varannan möteskväll bjöd vi tio olika sysselsättningar under de första två timmarna. Teatergrupp, diskussionscirkel, balalajka-grupp, träsnideri, sångkör, schackgrupp och flera till. Sedan man vältrat sig i sysselsättningar i två timmar träffades man kring kaffebordet och kanske till ett program av glatt slag eller ett kort föredrag. Aktiviteten steg till över 60 % och det var bara svårigheterna med lokaler och det att ledarna inte var inställda på principen som så småningom gjorde en fortsättning omöjlig. Allt för många av ledarna önskade *fulländning* och det gjorde att man krävde mer övningstid, starkare engagemang av deltagarna och det i sin tur skärpte konkurrensen mellan grupperna.

Experimentet gav emellertid ett påtagligt besked: medlemmen i allmänhet önskar icke att passivt lyssna eller titta. Det finns skäl även ur medlemmarnas synvinkel att skapa former där många får medverka. Egentligen var väl detta en visshet som vi kunnat skaffa oss utan att experimentera. Återblickar i föreningarnas förflutna skulle ha visat oss att det var så i forna gulddagar. Intresset och intensiteten hade

alltid sammanhang med tider då man funnit arbetsformer som engagerade alla. Men så kom samma fenomen i svang som det vi hade stött på. Den allmänna aktiviteten hängde ofta samman med de inledande och enkla formerna — varefter det kom fram krav på fulländning. Man sökte sig upp från det vardagliga till det fulländade och det abstrakta och då räckte vardagsmänniskorna inte till. Då kom det att svänga över till en pedagogik där medlemmarna skulle samlas och bildas och lyssna och så kände sig de, som inte kunde hänga med, enkla och storhandiga och skapade skäl för att vara borta. Samtidigt som jag hävdar att i dagens programarbete bland ungdom har föredraget en given plats så vill jag varna för en utveckling som den ovan skisserade. Fulländningen i program-sammanhang måste ta vägar som inte utesluter aktivitet. Fulländningen får inte ge medlemmarna känslan av att det här klarar jag inte — det här går över min horisont.

Fulländningen måste kunna hitta både teoretiska och praktiska vägar. Och jämsides med detta så måste föreningen alltid ha grupper som börjar om, prövar på nytt.

— — — —

Den strävan till fulländning, som ofta karakteriserat föreningar, har, när den icke gripit flertalet medlemmar, blivit en hobby för specialister. Föreningarna har allt oftare fått en liten grupp ansvarskännande, en grupp som inte släppt taget utan som hållit hårt om fanstången, en grupp som lyfts till insatser av sin ansvarskänsla. Man har sökt att vinna nya medlemmar

---

● *Bengt Lindfors är ungdomskon-sulent vid Fritidsavdelningen inom Stockholms Barnavårdsnämnd. Han är en av vårt lands programsakkunniga när det gäller ungdoms- och föreningsarbete. Läs Benkes artikel och diskutera den gärna i Din förening eller klubb.*

men de medlemmar man värvat har trätt in i något färdigt — i de gamla medlemmarnas finrum och där har de inte funnit den trivsel och inte fått lust till de arbetsuppgifter som skulle varit naturliga för dem. Och de äldre ansvarsmedvetna medlemmarna — de har ofta upptäckt att det var en sak att vilja ha ungdomar med, men när ungdomarna kom så var dom inte som de gamla. De ville ha saker och ting på sitt sätt, de var målbrottsbråkiga och hade knuffvanor och det var egentligen skönast när dom inte var där. Efteråt — när experimentet med ungdomarna var över (och ungdomarna utanför) så övertygade man sig själv "att ungdomarna inte ville någonting och de skulle aldrig bli bra medlemmar". Och så gick man på ny bred front in för att skaffa andra ungdomar och så var hela karusellen igång igen . . .

Oftast ser vi det så här: Ungdomsföreningen är en förening för ungdomar — i stället skulle den naturligtvis vara en förening av ungdomar. I en tid av tidigare utveckling, av ökad utbildning och mera fritid synes det alldeles orimligt att man ifrån föreningar och ungdomsgårdar talar om att man arbetar med ungdomar som inte vill vara aktiva. Att jag så här i en handvändning rafsade ihop både föreningar och ungdomsgårdar beror på att ett livligt umgänge med lokal ungdomsverksamhet mångenstädes i landet lärt mig inse att det är samma ungdomsledarmentalitet som gör sig gällande överallt. Och det är samma vuxna omvårdnad och ovilja att dela med sig av arbetsuppgifter som präglar ungdomsverksamheten.

Behåll för all del ungdomsledarna men lär dem att inse att det finns *en* sak som entusiasmerar ungdomar. Det är att utan uppmaning göra efter ett vuxet mönster! Lade du märke till: utan uppmaning! Det talar för att ungdomsledarna i mycket högre grad än nu borde ägna sig åt att skapa en vuxenverksamhet inom föreningslivets ram som kan verka attraherande på ungdomar. I dag talar man t. ex. om att ungdomar saknar intresse för föreningsmässiga verksamhetsformer — t. ex. parlamentarik.

Och undra på det — var träffar man en vuxen förening som har mer än två medlemmar som kan skriva protokoll eller leda ett möte. Man talar om den svaga debatten — var finns vuxna vältalare. Tittar man runt bland föreningarna här i min hemtrakt så är det ett "knappnålihalmstackletande" för att få fram en programgrupp av vuxna människor för vuxna sammankomster. Det finns några få — nästan utslitna gamla vanliga lutsångare. Och så är man förvånad att ungdomar inte kan visa framfötterna.

— — — —

Om det här skulle handla om program, så är du kanske vid det här laget en aningsaning förbryllad. Men friskt framåt — vi är på rätt väg. För min del så vill jag i ordet program ge den första betydelsen — *arbete åt alla*. Sysselsättning med det som rör föreningens allmänna verksamhet, ekonomi, lokal, propaganda, utveckling. Det är det som i första hand kan intressera medlemmarna. Det här är ett jobb som vi kan göra och som vi tycker om att göra. När vi kommit ett stycke så upptäcker vi att det är mycket som vi inte kan. Vi måste lära oss att texta af-fischer — vi saknar ju argumenten och det mesta av talet som vi ger ifrån oss stannar nedanför tungroten. Nu finns det en logisk motivering till att lära sig. Dekor kan bli bättre om man behärskar tekniken — man kan göra saker till den gemensamma lokalen om man tränar handgrepp och väljer rätt material. Och man lär sig det för att det står i ett direkt samband med något som vi uppskattar och som har betydelse (inte därför att en ledare ska ha tio kryss på ett deltagarkort)

---

97 procent av Sveriges tonårsungdom är en skötsam och tjugig sådan och bara tre procent är missanpassad. Det bör man hålla i minnet, när man diskuterar ungdomsbrottsligheten, sade byråchef Lars Bolin, Socialstyrelsen, i en av Östergötlands läns hushållningssällskap arrangerad debatt om ungdomsvårdsfrågor.

(Norrköpings Tidn. 20/10-60.)

I en sådan här krets som arbetar tillsammans med praktiska ting kommer det ett behov av tankar och tankeskärpa. Genom samtalen som leder till diskussion i hörnen och så känner vi en dag på oss att det skulle vara fint med någon som kom och förklarade det här. En miljö som är varm och skön ger deltagarna en lust att förbättra och göra ännu bättre och det gäller inte bara ting utan också tankar.

Bah — säger den erfarne ledaren. Allt det där har vi hört förr. Och ingenting av det här är nytt. — Och ändå glömmet vi bort det — två gånger om dagen.

— — — — —

Kan man tänka sig, sa den norrländske distriktssekreteraren när han sett 100 av sitt distrikts 16-åringar prestera mästerliga programbitar, och dom här talangerna har vi inte haft en aning om och inte utnyttjat.

— — — — —

Tänka sig — säger ungdomsgårdsförestandaren som upptäckt att 15 ungdomars energiska jobb i en programklubb givit ungdomsgården en programgiv som inte bara innebär en ny programstil utan också medfört att andra ungdomar nåtts av en tändande gnista till aktivitet.

— — — — —

Tänka sig — resonerar klubbledaren med ett allvarligt siktande klubbprogram som kommit att attrahera de ungdomar på gården som man haft svårast att komma till tals med (läs som har haft svårast att finna sig i sysslolöshet och vuxen ledartillräcklighet).

Det är klart att man i dag stöter på grupper som det är mer eller mindre svårt att nå direkt kontakt med. Men det beror ju på att vi har flera årtiondens försyndelser bakom oss, försyndelser att inte på allvar ta itu med att aktivisera (fel — låta ungdomarna i föreningar och gårdar aktivisera sig själva).

Börja med att göra upp en lista på de arbetsuppgifter som din förening och din gård erbjuder ungdomarna. Men det skall vara en lång lista — minst en uppgift per

Tonåringen och vi

heter en föreläsningsserie som SKS i Göteborg anordnar under senare delen av höstterminen. Ungdomsproblemen behandlas i följande ordning

1. UNGDOMARNAS SITUATION
(11 november 1960)
Konsulent Lars Gråby, Stockholm
2. FAMILJEN OCH TONÅRING-
ARNA
(18 november 1960)
3. SKOLAN OCH TONÅRING-
ARNA
Skoldirektör Gunnar Lindblad
(25 november 1960)
4. SAMHÄLLET OCH TON-
ÅRINGARNA
(2 december 1960)
Estradsamtal. Medverkande: Ung-
domskonsulent Kjell Andersson,
poliskommissarie C. R. Christens-
son, länsarbetsdirektör Arvid
Odlöv, byråchef Alvar Westman
m. fl.
5. KYRKAN OCH TONÅRSVÄRL-
DEN
(9 december 1960)
Rektor Ebbe Arvidsson, Sigtuna

Lokal: Vasa Församlingshem, Vasa
Kyrkogatan.

Tid: 19.30.

Kursdeltagare ges möjligheter att följa kursen i sin helhet eller att bevista enstaka föreläsningar.

Upplysningar å S.K.S:s expedition,
Vallgatan 11, 2 tr., tel. 10 62 48.

medlem. Du vet att ungdomar egentligen är ganska energiska. När du har listan klar så gå till verket och *be om hjälp*. Visa dig inte *angelägen* att få ungdomarna med — var hellre en aning bekymrad och visa "att det här klarar jag inte själv" — det här måste jag ha hjälp med.

Världskonferens

i Schweiz

Siv Bengtsson och Elsie Persson är båda folkskollärare och dessutom engagerade i Kyrklig Ungdom som ledare. Elsie är därjämte verksam som ledamot i Redbergslids ungdomsråd och Siv använder en del av fritiden att jobba som scoutledare. Båda deltog under sommaren i den stora Lausannekonferensen, den första ekumeniska ungdomssamlingen i Europa, anordnad av Kyrkornas Världsråd. I konferensen deltog 1400 ungdomar från europeiska kyrkor och dessutom 400 från utomeuropeiska länder. Sverige var representerat av 140 deltagare.

Våra båda göteborgsflickor erhöll stipendium av barnvårdsnämnden för täckande av en del av konferensens kostnader och lämnade i samband därmed en verkligt genomarbetad och trevligt utstyrd redogörelse över konferensen. Vi alla är här i tillfälle att få del av den sammanfattning som de båda stipendiaterna sammanställt från konferensens grupparbete.

Konferensens tyngdpunkt låg i de 64 gruppernas arbete. Slutrapporten utarbetades på grundval av vad gruppledarna och speciella "groupvisitors" rapporterade från diskussionen i grupperna. I denna rapport betonades bland annat

- att européerna nu måste övergå från sina försök att dominera världen till att tjäna världen,
- att de underutvecklade länderna inte kan hjälpas genom allmosor. Det behövs människor, som är beredda att offra tid, kraft och karriär,
- att kyrkornas ungdomsarbete bör inriktas på att vinna och andligen utrusta unga människor för tjänst i underutvecklade länder, inte bara som missionärer utan också som lärare, läkare, tekniker och ingenjörer,
- att de unga kyrkorna i Afrika och Asien behöver hela den kristna världens hjälp i den intellektuella debatten mellan rivaliserande ideologier och religioner,
- att många ungdomar från de underutvecklade länderna studerar vid europeiska universitet och tekniska skolor. Om kyrkorna inte kommer dessa studenter till hjälp, utlämnas de åt rasfördomarna, som utbreder sig alltmer i Europa, åt

Vardagsjuridik

Stiletter:

Springstilet eller springkniv får ej förvärfvas eller innehas av person under 21 år eller lämnas till sådan person. Ett sådant vapen är nämligen icke till någon nytta utan närmast att betrakta som ett mordvapen. Om barn under 15 år innehar eller förvärvar sådant vapen, kan vårdnads-havaren straffas, om han icke gjort vad han kunnat för att förhindra förseelsen. (Svensk författningssamling nr 312/1959.)

Dricka sprit:

liksom att dricka vin eller starköl på en inhägnad idrottsplats — t. ex. Ullevi eller Slottsskogsvallen — eller inomhus vid alla offentliga tillställningar är som regel förbjudet. Man får icke ens ha med sig sådana drycker där. Den som bryter mot förbudet åtalas och dryckerna förverkas. (Allmänna ordningsstadgan och Svensk författningssamling nr 205/1958.)

- hyresvärdarnas godtycke och åt den likgiltighet i trosfrågor, som karakteriserar vårt offentliga liv. Vi kan hjälpa dem när de söker bostad och se till att de blir intagna i församlingens gemenskap,
- att varje ansvarsmedveten kritik av andra grupper, nationer och system fordrar klar insyn och måste vägas mot viljan till självkritik,
- att den ekumeniska rörelsen inte betyder frigörelse från den egna kyrkan utan är en kallelse till en mera medveten delaktighet i den. Konferensen har dock öppnat våra ögon för den skuld, som ligger i vår oenighet,
- att vi reser hem som kristna, som fått erfara, vad det innebär att inte kunna bli ett vid nattvardsbordet,
- att enheten inte får komma till stånd på bekostnad av sanningen, men att vi inte är lydiga mot sanningen, om den inte tvingar oss att återupprätta enheten.

Amerikansk aska, polska diamanter

Rune Brange ser på tendenser inom filmen

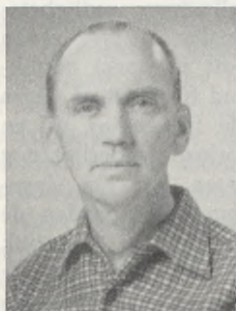
Praktiskt taget alla filmbitna svenska ungdomar gillade i hög grad den polska filmen "Aska och diamanter" och den tyska "Bron". Två filmer, som håller en filmatiskt sett mycket hög klass, slog alltså även bland den stora icke kvalitetsmedvetna majoriteten. Visserligen var det filmer i ungdomens stil med högdramatiska handlingar om ungdomar i krigstid, men mycket talar för att man från detta håll kan vänta många kommande välförtjänta publikframgångar. Filmer från länder, där man på ledande håll inom produktionen känner sitt ansvar gentemot den unga generationen, behövs nämligen mer än väl som motvikt till undermålig amerikansk film. I ett land som Polen, där man till fullo insett filmens makt över de unga sinnena, har man för länge sedan insett att på propagandafilmer om värlartade ungdomar går bara de "snälla barnen", varför det gäller att skapa filmer, som kan fångla alla kategorier ungdomar. Men det är inte bara på den aktuella filmproduktionen som polska staten satsar stor pengar. Man satsar målmedvetet på framtiden genom att ge ett stort antal unga begåvningar en mycket förnämlig utbildning vid en speciell filmakademi. Först nu börjar alltså detta uppbyggnadsarbete efter kriget att ge resultat, och Polen har plötsligt blivit en av de ledande filmländerna. Men även i andra länder på kontinenten har man insett betydelsen av att utbilda yngre krafter inom hela det fält, som filmen omspannar. I några av Europas främsta filmländer är alltså tendensen klar: allt bättre filmer, som även drar den ungdomliga publiken. Däremot har man på de senaste åren inte sett vare sig någon kvalitetsförbättring eller försämring inom den amerikanska filmen. Rapporterna väsier ifrån om kommande filmer verkar sannernigen inte uppmuntrande. Skulle ryktena tala sant blir det en stark kvalitetsförsämring. Indirekt är detta TV:ns fel. Ända

sedan filmens barndom har ju vissa organisationer, t. ex. den kvinnliga katolska rörelsen, kunnat utöva någon slags moralisk censur genom att "bannlysa" filmer, som "sårade den allmänna sedlighets- och anständighetskänslan". En sådan bannlysning betydde ett så starkt publikbortfall, att en beräknad förtjänst på några futtiga miljoner kunde förvandlas till en mångdubbelt större förlust. Underligt nog tålde tanterna se nästan hur råa slagsmålsscener o. dyl. som helst, medan de chockades direkt av en antydning till erotik - gränsen mellan sex och erotik har de också dragit med en finess, som vi svenskar aldrig kunnat genomskåda. Sedan nu en stor del av den äldre amerikanska publiken slutat att gå på bio för att i stället sitta hemma och se på TV betyder bannlysningarna praktiskt taget inget längre. För att kompensera publikbortfallet gäller det att få allt fler ungdomar att gå på bio allt oftare. Och enklaste sättet att lösa det problemet har herrarna i Hollywood funnit vara att spela in filmer som var råare och sexigare än de tidigare råa och sexiga. Eftersom många bolag konkurrerar om de unga själarna tvingar också detta fram allt saftigare scener. Filmförfattarna lär f. n. ha mycket stora svårigheter med att kunna hitta på tidigare ej visade perversiteter. Skall nu dessa filmer också nödvändigtvis behöva visas i Sverige? Ja, vem stoppar dem? Importörerna? Naturligtvis inte! Censuren? Kanske en och annan, varjämte saxen tages fram för vissa sadistiska avsnitt. Opinionen bland lärare och ungdomsledare? I så fall något av en jättesensation! I varje fall är vi äldre inte de rätta att fördöma de yngres smak, för vad har vi gjort för att odla den. Naturligtvis kan vi skylla ifrån oss på myndigheterna. Skolan borde ha undervisning om film och universitetet borde utbilda filmfolk precis som i Polen och Bulgarien och andra "underutvecklade" länder.

TVM

— vad vet vi om den?

Arne "Snappy" Johansson, TVM-ledare i Skidfrämjandet, redogör här för Främjandets ungdomsgiv "TVÄRTOM". "Snappy" leder tillsammans med sin fru Eivor en pojkgrupp och en flickgrupp i Kortedala.

Friluftsliv och friluftsäventyr

har alltid lockat ungdomen. När Skid- och Friluftsförbundet lancerade sin friluftsbetonade ungdomslinje "TVÄRTOM" tog vi fasta på detta och vill genom denna verksamhetsform intressera landets ungdom för det äventyr som ett inträngande i våra naturskyddsområden eller ett uppsökande av våra nationalparker innebär.

Men behållningen blir större, om pojkgruppen och flickan fått friluftsteknisk utbildning. Med tekniskt väl förberedda "TVÄRTOM"-grupper och med de utbildade ledarnas hjälp, hoppas vi att ungdomarna skall få uppleva den tjusning, som ett riktigt vildmarksäventyr ger.

"TVÄRTOM"-RÖRELSEN

eller TVM som den förkortats till, är en ypperlig idé och ett utmärkt uppslag, som vi nu ha tillgång till i våra ungdomsavdelningar, där den blivit en extra krydda. Erkännas måste dock, att den kräver bra mycket mer av sina ledare än den mera traditionella verksamheten med utflykter, kurser och träffar — vällovlig även den.

TVM är en invändning mot dem som hävdar, att unga svenskar inte längre ids

att kämpa för en sak — utan att få betalt, inte längre vill satsa på en idé — utan att få ersättning. En uppfattning, som tyvärr också färgar av sig på många föreningsars sätt att arbeta. Att i dag bjuda på uppförbackar passar sig inte. Tillrättlagt skall det vara. Och bekvämt.

TVM är ett djävare alternativ, vill bjuda ungdomarna på sådant, som lockar dem själva att bjuda till. Något som för den enskilde måste bli mer meningsfullt än bara ytlig förströelse och sysselsättning av underhållningskaraktär. TVM vill vara något annat och ge något mera. "TVÄRTOM" är mottot och bakom detta vill man samla mera av egen aktivitet än vad som bjuds i det breda ungdomsarbetet. Här är man ute efter en kärvare friluftslinje. Man ställer krav på ungdomarna i TVM-rörelsen, begär anspänning, vilja och målmedvetenhet av dem. De bjuds mera direkt utlopp för sin verksamhetslust, för sitt sunda behov av äventyr och spänning.

TVM arbetar med den lilla gruppen, i vilken man diskuterar sig fram till vad man helst skulle vilja göra och sedan ge-

nomför det. Det kan gälla att bygga en egen stuga, att göra en längre, mer krävande friluftsexpedition eller något annat. Varje företag planlägges noga. Deltagarna lär sig, vad de måste kunna för att klara uppgiften, skaffa redskap eller den materiel, som behövs. Till idén hör, att gruppen skall klara även finansieringen själv genom sparande eller egen penninganskaffning. När sedan planen genomförts kan deltagarna till de egna upplevelserna lägga glädjen över att ha lyckats i sitt uppsåt. De har fått lön för mödan, av ansträngningen har det blivit en seger, av anspänningen en triumf.

Gruppen, som inte gärna bör vara större än femton medlemmar, vilka omfatta åldrarna 14 år och uppåt, arbetar *målinriktat*, d. v. s. träning på hemmaplan exempelvis kring gruppens "fasta basläger" med timrade vindskyddet och viltvårdsarrangemanget som avser att fostra den för större friluftsföretag. Denna teknikträning är i stort sett baserad på Friluftsmärket. Medan en grupp kanske siktar till att nå Töfssingdalens nationalpark, planerar en annan att tränga in i Härjedalens ödemarker med fiske och överskeppningar. En tredje beslutar sig kanske för målinriktning på Karlsöarnas fågelliv. Dessa mål är långsiktiga. Till de kortsiktiga hör erövrandet av "teknikplomber" för grenar som orientering, första hjälpen i ödemarken, simning och livräddning, grundläggande fjällutbildning för ungdom, pionjärarbeten, viltvård etc. men också brasaftnar, samkväm, sång och lek, dans och lägerbål. Ingen kan starta TVM-grupp utan att ha genomgått och prövats i inledande TVM-ledarekurs, som organiseras och leds av centrala ledarkrafter. När en medlem, som den första tiden alltid går på prov, deltagit i minst en friluftsmässig övernattning samt visat prov på god vilja kan han eller hon erhålla TVM-märket i tyg. I övrigt har TVM till skillnad från exempelvis scoutrörelsen inga speciella tecken och paragrafer, inga dräkter, inga flaggor, lagar eller löften, honnör eller patrullsystem. En rutig skjorta är kanske allt. Ev. ceremonier och "gippos" är helt och hållet gruppens interna angelägenhet.

I märket ingår TVM:s friluftssymboler: isyxan för fjälläventyret, paddeln för vatten och skogsyxan för vildmarken-skogen.

Som etisk grundval för verksamheten har vi inte kunnat stanna inför något bättre än *hänsyn*, som är nära släkt med Bergspredikans ord: "Allt vad I viljen . . ."

Hänsyn mot medmänniskan.

Hänsyn mot naturen.

PÅ TRÖSKELN . . . UT

För att var och en skall kunna hänga med och klara påfrestningarna av olika slag, måste vi gå in för allsidig träning och försöka bygga upp en hygglig kondition. Att slita ont ute i naturen är ingen konst; det kan vem som helst. Men att under besvärliga yttre förhållanden kunna ordna det för sig så vettigt och fyndigt, att man inte far illa — utan tvärtemot trivs och har det gott, och längtar ut igen. Det är det som är konsten . . . och tjusningen.

Idrottsmannen måste som regel lämna in nästan vid trettioårsåldern. Men friluftaren kan ha glädje av sitt kunnande livet ut. Man blir aldrig för gammal . . . för fågelkvittret, paddeln, flugspöet, isyxan, skidan, snöspaden, lägerelden och kameran. Det finns alltid lockande och spännande färder upp till fjälls, ut till våra nationalparker och till avlägsna vatten. Men också i hemmamarkerna kan vi uppleva mer eller mindre avancerat friluftsliv, och det är också där vi förbereder oss för större friluftsföretag.

— Men inte bara muskler och kondition. — TVM vill också göra oss förtrogna med naturen, så natursinnade, att vi begriper det nödvändiga i att bilda front mot olika slag av naturförstöring (oljedöden, lortvattnet, nedskräpningen, rovjakten, växtskövlingen etc.). Lagg till allt detta leken och sången. Vi sjunger också. Hemma och runt lägerelden. Vi arbetar för närvarande på att få fram en egen sångbok.

VI SATSAR PÅ TRE GREPP:

1. Friluftsliv och friluftsteknik.
  2. Kunskap om naturen och naturvård.
  3. Sång och musik
- . . . och så det där med hänsyn . . .

NYTT FRÅN NORDGÅRDEN

Träslöjdskurserna för utvecklingsstörda barn, som Nordgården anordnar i samarbete med Göteborgs barnsjukhus, avd. för psykisk barnvård i Frölundaborg, synes ha slagit väl ut. Kurator Elvy Sandström rapporterar att barn som haft stora kontaktsvårigheter fått nya kamrater på kurserna. Och att slöjddandet är populärt kan vi på Nordgården intyga.

"Friluftsexamen" (grundutbildning): För att stimulera intresset för friluftsteknik och för de fordringar som ingår i TVM:s elementära "friluftsexamen" har vi infört plomber att fästa på ryggsäcken. I "examen" ingår sju obligatoriska grenar jämte tre valfria. Varje klarad gren resulterar i erövringen av motsvarande plomb. Genom att vi vävt in fordringarna för Friluftsmärket i TVM:s grundutbildning finns också detta åtrådda märke inom räckhåll för varje TVM:are.

Obligatorisk gren: 1. Utrustning. 2. Orientering. 3. Naturvård. 4. Lägerkunskap. 5. Simning, livräddning eller iskunskap. 6. Uthållighet. 7. Första hjälpen.

Special: 8. Pionjärarbeten. 9. Ungdomsskidskolan. 10. Fiske.

TVM är inte ett nytt påhitt att göra elaka "barn" snällare. Har inte ett dugg att skaffa med "ungdomens omhändertagande". TVM är ungdomens eget företag där TVM-ledaren inte talar om "sitt klientel" utan om gänget och kompisarna . . . ett radikalt "annorlunda" till torra protokollsmöten, samhällsleda och kvalmighet.

Vårt motto i år "UTMANING 1960" skvallrar om ett visst mått av uppkäftighet. Friluftsliv är upplevelse — det vet vi. Kunnighet och kondition hjälper oss ut. Kamp mot naturförstöring och kunskap om livet därute ger oss en uppgift, och med sången och musiken ger vi stil och stämning åt våra företag. Med väsentligare idoler än plattcharmörer och filmpuddingar skall vi nå längre. För vi vill något annat — någonting mera —. Som skall reta många. Och det är väl delvis meningens med vårt "TVÄRTOM".

Vi i historien . . .

För att stimulera intresset för internationella- och samhällsfrågor har vi startat en föreläsnings- och diskussionsserie kring dagsaktuella problem. Intresset har varierat men ej varit helt tillfredsställande. Vi hoppas på ökat deltagareantal i fortsättningen. Närmast på programmet står en redogörelse för det politiska världsläget av chefred. Kaj Björk och en FN-orientering av red. Ingrid Segerstedt-Wiberg.

Fotboll

Bu-No-cupen, Burås ungdomsgård och Nordgårdens fotbollscup för pojklag, har slutspelats. Sammanlagt deltog 23 lag och i finalerna agerade Kortedala och Nylöse i klass 1 och Nylöse mot Burås i klass 2. Kortedala, för första året i cupen, lyckades ta hem segern i största klassen efter ett utmärkt spel i samtliga matcher, medan Nylöse kämpade till sig segern i klass 2. Prisutdelningen ägde rum i samarbete med Ture Söderberg på Kortedala fritidsgård, där red. Sven Ekström, sign. BEM i Ny Tid, överlämnade den ansenliga prissamlingen och dessutom berättade om sina synpunkter på boxning i allmänhet och striden kring VM-kronan i synnerhet.

Storslagen gåva till modellbyggare.

En nybildad klubb, som väckt uppmärksamhet både i press och television, håller till på Nordgården.

Orsaken till att modellbåtklubben Skalabyggarna kommit i rampljuset beror, förutom att intresset bland medlemmarna är ovanligt livligt, på en gåva som klubben mottagit. En av världens skickligaste modellbåtbyggare, tysken Willy Pyck från Hamburg, har nämligen donerat ett av sina byggen, jättemodellen — 2,35 m lång! — av tankern Al Malik Saud Al-Awal till Skalabyggarna. Överlämnandet ägde rum på Nordgården där Willy Pyck själv demonstrerade gåvan inför en entusiastisk skara båtexperter. Båten ställs för närvarande ut på olika varuhus i staden.

Klubben är att gratulera.

Vidkärrs Ungdomsgård

Några små uppgifter om verksamheten. Intresset för sömnad här ute i Vidkärr har oavbrutet stegrats under de sista terminerna. Nu i höst har vi inte mindre än tio fulltecknade grupper. Åran för detta får man nog till största delen tillskriva sömnadslärarinnan fru *Margot Roswald*, som leder samtliga grupper. Flickorna har här möjligheter att sy sina egna kläder, vilket givetvis ökar intresset. De yngre flickorna, 12—14 år, får naturligtvis börja med något enklare saker såsom kjolar, blusar o. d. Då de har gått några terminer är de emellertid mogna för större uppgifter och man blir många gånger förvånad över det mycket goda resultat som uppnås. Det finns flickor som sytt både dräkter och bälklänningar.

Sysselsättningen på modet just nu är tillverkningen av smycken. Snart får man se var och varannan flicka här ute gå omkring i breda kopparskärp. Nog tycker man att det skulle vara lite obekvämt, men det spelar kanske inte så stor roll, bara det är modernt. Det är emellertid roligt att komma ut i slöjdlokalen och se flickorna hantera verktygen. En del med riktig bravur. Somliga flickor har hållit på ett par terminer och blivit så intresserade att de så gott som helt övergått till

Ungdomsbyrån

- ◇ Intendent Anna-Greta Gustafsson, Stockholm, och ungdomskonsulent Harry Lindgren, Norrköping, gästade Göteborg den 16—17 nov. De medverkade vid ett par samlingar, dels med ungdomsgårdarnas föreståndare och dels vid en allmän ungdomsledarsamling med en debatt om ungdomens fritidsproblem.
- ◇ Under senare delen av november planerar ungdomsbyrån hålla en kontaktkonferens med instruktörer och konsulenter, verk samma inom ungdomsarbetets distrikts-sammanslutningar i Göteborg. Vid detta tillfälle kommer bl. a. att lämnas en redogörelse för den aktuella situationen på bidragsfronten m. m. Barnavårdsdirektören kommer också att närvara.
- ◇ Det finns nu en ny förteckning över bildband, som finns tillgängliga på ungdomsbyrån. Den lilla stencilerade broschyren kan rekvireras genom att ringa ungdomsbyrån, tel. 20 09 20/frk Henriksson.
- ◇ Barnavårdsnämnden har nu godkänt förslaget om att inrätta en motorbarack vid St. Katrinelund, där en SKF-barack har placerats i ny miljö, efter upprustning. Göran "Sala" Norlén hjälper till som ledare för verksamheten.

att arbeta i trä. Då man sett resultatet, undrar man, om inte flickor många gånger har minst lika goda förutsättningar som pojkar att hantera hyvel och stämjärn.

Vad är Toppen?

Snart nog kommer hela staden att tala om arrangemanget med namnet *Toppen*. Det är ungdomsbyråns och ungdomsgårdarnas utåtriktade arrangemang i nöjesstil, som har premiär den 19 november i Valands festvåningar.

Tre lokaler disponeras för ungdomarna denna kväll, tre orkestrar skall låta sitt välljud smeka våra trumhinnor och därtill kommer förnämliga artister av världsklass att medverka. Arrangörerna, som på försök kommer att upprepa tillställningarna ytterligare några gånger under hösten, ämnar dessutom

att presentera en del nya och roliga programinslag, som man hoppas skall ge ungdomarna något värdefullt — en toppkväll!

Det blir en enorm uppladdning av medarbetare — man väntar sig bortåt tusen ungdomar premiärkvällen — som skall i elden och jobba för denna nya giv i ungdomsarbetet. Från många olika håll har det klagats på de dåliga resurserna för ungdomens nöjeställningar i vår stad. Vi hoppas nu att det här arrangemanget blir en giv med mer smak.

Toppen var alltså namnet.

Bilderna

Vi alla-fotografierna Döbeln och Mattsson, som svarar för omslagsbilden och bilden på denna sida, har varit hos respektive Gumperts Bokhandel och Konsums Snabbköp vid Vågmästareplatsen och där träffat på två 9 y-elever, som tränar sig för kommande större uppgifter inom affärsvärlden.

Vi alla tittar på

Ungdomens yrkesval

Allmänheten är en både krävande och fordrande motpart, varför först som sist kan sägas, att de ungdomar, som ämnar välja affärsbiträdesbanan, måste parera förmågan att hålla kontakt med människor med uthållighet och fysisk kapacitet. Visst kan man säga, att försäljningsarbetet är olikartat inom olika branscher. I vissa affärer, där kunderna har för vana att köpa en bestämd vara, där går det fort att expediera, medan i andra fall det krävs, att biträdet sätter sig in i kundens behov och hjälper denne att välja sina saker.

Så kan man betrakta affärsbiträdesjobbet även ur en annan synvinkel. Yrket kan indelas efter varuslag. En del affärer sysslar med vackra och trevliga saker, där det krävs smak och stilkänsla från biträdets sida. Andra ånyo väljer uppgifter åt det tekniska hållet, ja, variationerna kan mångfaldigas, det beror på vars och ens läggning vilken bransch man ämnar välja.

Oavsett allt detta, så innebär yrket alltid att betjäna kunder. Vad fordras av den platssökande inom affärsvärlden? Vi

frågade en affärsinnehavare, som svarade utan att blinka: Snabb uppfattningsförmåga, sinne för ordning och lätt för att räkna. Härtill kommer det mera obestämda affärsintresset, ett visst sinne för ekonomiska ting och för vad som lönar sig. Den egenskapen bör alla ha som sysslar med affärer, menade vår sagesman.

Vilka möjligheter har nu flickor och pojkar att utbilda sig i branschen? Ja, enligt de uppgifter som man får av Göteborgs Stads Handelsskolor, som lyder under Yrkesskolorna, så är det inte lite som bjuds i utbildningsväg. Inte mindre än ett 25-tal chanser finns för de unga att förkovra sig för större uppgifter inom branschen. Undervisningen sker å kvällstid och består mestadels av kurser i enskilda ämnen, men även kurser omfattande flera ämnen finnas. Anställning eller praktik från affär och kontor fordras vanligtvis för inträde. Kurserna börjar i regel varje höst och vår. Undervisningen är som regel kostnadsfri men eleven får betala en materialavgift samt förekommande läroböcker.

Kortedala kräver

Fritidsgården i norra Kortedala var samlingsplatsen för ett stort antal ungdomsledare den 11 november, då de båda ungdomsråden i stadsdelen hade inbjudit organisationsrepresentanter och andra intresserade till en diskussion om ungdomsfrågorna och speciellt Kortedala-ungdomens ungdomsgårdsfråga.

Bland deltagarna i debatten märktes stadssekreterare Bertil Tholin, rektor Anders Sundvall, poliskommissarie Arne Boman m. fl.

Representanter för idrottsfolket i Kortedala begärde inledningsvis besked från myndigheterna när och hur deras idrottsplatsfråga och isbaneproblem skulle bli löst. Ungdomsråden lovade att inbjuda representanter för idrottsnämnden till ett kommande sammanträde för att dryfta detta speciella problem.

Ungdoms- och fritidsgårdarna i staden fick en förnämlig kritik av de närvarande. Samarbetet mellan fritidsgården i Kortedala och de många ungdomsföreningarna är förträffligt, yttrade en talare. Föreståndare Söderberg menade, att fritidsgården har för få och små utrymmen för ungdomsverksamhet och tycktes ivra för en samordning av samlingslokalstyrelsens och barnavårdsnämndens verksamhetstyper i detta avseende.

Flera talare ville ha mera öppna ungdomsgårdar och ville inte ha dessa så strikt föreningsinriktade. Polisens representant talade sig varm för ungdomsgårdarnas öppna arbete.

Stadssekreterare Tholin tecknade stadens ekonomiska situation och bakgrunden till den minskade takten när det gäller bygge av ungdomsgårdar.

Tholin betonade sin tro på det föreningsliv vi har i samhället men framhöll också våra skyldigheter att söka nå den oengagerade ungdomen. Vi behöver både idrottsplatser och ungdomsgårdar och vi behöver ungdomsgårdar där föreningslivet verkar vid sidan om de direkt kommunala initiativen, framhöll han.

Man hann med att diskutera skolkuratorernas problemungdom, den s. k. skryt-

● Brottning

● Bakning

● Båtbygge

— tre B som slår, säger föreståndaren på Nylöse ungdomsgård.

Ungdomsgården har införskaffat en begagnad brottarmatta och har många intresserade grabbar inskrivna. Ledare för dessa är i första hand Kent Synnergren, men även Axel Cadier har lovat sin medverkan. Dessutom må tillkomsten av denna s. k. "Knattebrottning" vara ett bevis på samarbete mellan en i stadsdelen verksam brottarklubb och ungdomsgården.

Båtbygge har också blivit en sak på modet. Skulle tro att det blir full rulle på verksamheten till våren, men redan nu är tre båtar under byggnad å för ändamålet fullt tillfredsställande lokal. En väl upplagd propaganda till våren kommer att fylla lokalerna till bristningsgränsen.

Beträffande bakning och hemkunskap synes intresset vara på toppen. Framförallt de yngre flickorna är synnerligen intresserade, men även tonåringarna ligger väl framme.

Detta som här skrivits är på intet sätt något nytt eller originellt, men det är likväl något nytt i verksamheten för denna termin.

hallen vid Kortedala-torget, skolornas lokaler och mycket annat innan de närvarande genom stadssekreterare Tholin framförde en begäran till stadens myndigheter att söka förverkliga det projekt med en ungdomsgård i centrala Kortedala, som finns hos barnavårdsnämnden och ungdomsbyrån i form av färdigställda ritningar.

Vi allas självservering

Meny - november 1960

◆ Göteborgs distrikt av Svenska Ungdomsringen för bygdekultur har mitt i allt jubileumsfirande kommit ut med ett rikhaltigt nummer av sin läsvärda tidning "Vi väver vidare".

I november planerar man en s. k. Toleredskurs och till våren räknar man med statligt bidrag för genomförande av en regional ledarkurs. Under våren ämnar man också försöka ordna så att föreläsarna gästar resp. lag under ordinarie träningskvällar för att orientera medlemmarna i aktuella ämnen. De olika föreningarna presenterar referat från trevliga logdanser, hösträffar med dans och allsång m. m. Vi konstaterar också att man traditionsenligt också håller fast vid att fira Ungdomsringens dag i Slottsskogen, vilken givetvis utgör en fin reklam för Ungdomsringen som rörelse.

◆ Johannebergs scoutkår funderar på att för sina äldre pojkar — seniorscouterna — sätta i gång med båtbygge. Man har konstaterat att sjösport och byggverksamhet just är en verksamhetsgren, som kan locka pojkar i ungdomsåldern och därigenom få dem att stanna kvar i rörelsen.

◆ Lundens AIS har hos fastighetsnämnden begärt upplåtelse av en tomt invid Överåsullen i stadsdelen Lunden. Klubben har stora problem med lokaler för sin verksamhet och har för den skull begärt och fått en barack av SKF. Klubbens energiske ledare hoppas nu på välvilja från stadens myndigheter, så deras lokalfråga kan lösas.

◆ God grannsämja existerar tydligen mellan ledamöterna i Götabergets och Burås ungdomsråd. Den 18 november samlas nämligen de båda rådens ledamöter för att komma överens om gemensamma tag i ungdomsarbetet. Det gäller således inte frågan om att utstaka demarkationslinjer utan snarare försök att lösa de aktuella problemen så att säga hand i hand.

◆ Rya ungdomsråd samlade alla ungdomsråden på Hisingen den 3 november till en gemensam överläggning och inbjuden var bl. a. kommissarien i vakt-distriktet på Hisingen, Stig Gentz, som berättade om sin idé — "kvarterspolis" — och berörde polisens kontaktarbete med ungdom. Samlingen hölls på Jättestens ungdomsgård.

◆ Som svampar ur jorden växer nu fram föräldraföreningar vid våra skolor. Burgårdens Samrealskola har hunnit en bra bit redan och presenterade en ny folder om uppförandenormer. Majornas Kommunala Flickskola skrev historia den 27 oktober, då under mycket stor tillslutning föräldrarna enades om att bilda en föräldraförening. Även i enhetsskolorna och folkskolorna finns starkt intresse för de här sakerna. Nordhemsdistriktet exempelvis har haft en välbesökt föräldrasammankomst.

◆ Den stora förstörelsen av gatubelysningsarmatur vållar våra myndigheter stora bekymmer och skattebetalarna stora utgifter. Skola, polis och hyresgästföreningar i staden har enats om en kampanj för att söka eliminera den meningslösa aktiviteten hos ungdom som tar sig uttryck i pangning av gatlykter.

◆ Bollklubben Häcken invigde sitt förnämliga klubbhus vid Slätta Damm lördagen den 12 november. Det är ett mångårigt jobb med insamlingar, "kul i backen"-program, bidragsansökningar, praktiskt arbete m. m. som nu mynnar ut i en färdig anläggning med samlingsrum, förråd, klubbtrymmen etc.

◆ SSU, Unga Örnar och Konsum anordnade den 10 november en ungdomsträff på danssalongen Vågen. Vi träffade Lars Andreasson, som berättade att scenen föreställde en ungdomslya där sång och musik, lekar och upptåg ägde rum. Tonårskläder visades och kända artister medverkade med Rune Ek i spetsen.

Ungdomssociala fönstret

Vi har väl alla stött ihop med gänget, gänget i portuppgången, i gathörnet, på torget eller vid spårvägs kiosken. Skinnjacksklädda gossar och flickor, som inte gärna flyttar på sig för att släppa fram oss. Gänget som kastar glåpord efter vicevärden. Gänget som irriterar oss och som utgör ett osäkerhetsmoment i vår eljest skyddade sovstadstillvaro. Gänget som möter oss med öppet hån, när vi försynt påminner om, att det borde försöka uppträda med lite mer hyfs.

Intresset för gruppbildning och kamratgäng är något som framträder mest markant i pubertetsåren. Det är också då som många föräldrar erfar en känsla av att inte längre kunna nå och påverka de unga på samma sätt som tidigare. De känner ängslan inför den påverkan de utsätts för utanför hemmiljön, bland kamrater.

I själva verket är frigörelseprocessen från föräldraauktoriteten ingenting som plötsligt sätter in i pubertetsåren, den fortgår genom de olika utvecklingsleden för att kulminera i 13—15-årsåldern. Det är självklart, att denna process inte alltid kan fortgå utan svåra slitningar. Den unge slåss för att komma loss från föräldrarnas beroende. Föräldrarna i sin tur försöker kanske hålla honom kvar i ett lyd-nadsgrepp. Det kan bli svåra påfrestningar både för barn och föräldrar. Ju mer svårlösta sådana konfliktsituationer blir, ju fortare drivs den unge ut ur föräldrahemmet och ju mer kommer gängets inflytelser att dominera.

Det finns givetvis olika gängperioder med intresseolikhet, men allmänt kan sägas, att barnen först leker sida vid sida, för att sedan passa in sig i en kamratkrets, där sammanhållningen efter hand får allt fastare former. I 17—18-årsåldern börjar gänget i allmänhet förlora sin betydelse. Man söker sig kanske till en idrottsförening, eller börjar sällskapa med en flicka. Samhällets livsmönster har avgått med segern.

Det är dock inte utan fog, som många föräldrar känner oro för de ungas gängtillhörighet. Vi vet, att t. ex. ungdomsbrott i mycket stor utsträckning förekommer i sådana sammanhang. Hur omfattande ligabrottsligheten är vet vi inte med säkerhet, eftersom den svenska kriminalstatistiken inte omfattar brottsliga gärningar, som begåtts av barn under straffbarhetsåldern. Undersökningar beträffande de yngre åldersgruppernas brottsfrekvens har emellertid företagits under senare år i Norge, och förhållandena där, torde väl inte vara alltför olika de svenska. Förutom att man har kunnat konstatera, att var fjärde person, som grips som misstänkt för brottslig gärning, är under fjorton år, så har man också kunnat konstatera, att pojkar under femton år praktiskt taget aldrig är ensamma, när de begår brott, utan ofta är fyra, fem tillsammans. Det finns ingen åldersgrupp, som uppvisar så stor brottslighetsfrekvens som 13—14-åringarna!

Man vet inte mycket om vilka faktorer som medverkar till att ett gäng kriminaliserar sig, eller på annat sätt får en asocial aktivitet. Man vet inte hur ligornas struktur är beskaffad, vilka normer som reglerar det inbördes förhållandet i gruppen, deras attityder till utomstående. Det finns emellertid skäl antaga, att ju sämre relationerna är till fostrarna, ju större risk är det för gänget att komma på glid. Ju mer accentueras uniformiteten, rörmigte-attityden, och fiendeskapen till utomstående.

Ur brottsförebyggande synpunkt är det önskvärt, att så många gäng som möjligt sugs upp av föreningsliv och ungdomsorganisationer, eftersom gänget självt i allmänhet saknar målsättning för sin samvaro. Det är också viktigt, när ett gäng börjar komma på glid, att bearbetning kan sättas in på gruppen som sådan, parallellt med den individuella behandlingen. Det är enligt all erfarenhet svårt att nå resultat, såvitt man inte kan påverka den unges totalmiljö.

Jan Cederlöf.

Redaktören

mötte herr Jönsson på gatan. Jönsson och hans typ har kanske varit en förebild för Sören Kierkegaard då han skrev sina bevingade ord:

Om Du vill undfly kritik
så säg ingenting
gör ingenting
var ingenting.

Jönsson skulle egentligen aldrig kommit in på denna spalt om han inte på ett alldeles utomordentligt negativt sätt utvecklade konsten att undgå att engagera sig.

Jönsson tar aldrig initiativ, ty då skulle han kanske som förslagsställare behöva taga ledningen för ett handlande. Undanflykternas mångfald har hjälpt honom vid varje tillfälle hittills i livet att komma undan en situation, då han skulle behöva ta ansvar, kämpa för en sak eller utforma ett projekt.

Jönsson betecknas av omgivningen som snäll, oförarglig och anpassbar. Han säger ja till allting och alla men det är ett ja som ingenting betyder och inget förpliktar. Hans förmåga att utöva kritik av en omgivning, ett förslag, ett program är obefintlig, ja, kritiken är lika uddlös som tänderna i en spädbarnsmun.

Jönsson måste alltid ha direktiv och utför då vad han får sig förelagt — men inte mer. Av erfarenhet vet han, att initiativ, utöver de absolut nödvändiga, kan komma att kräva svettigt arbete, samvetsnöd och irriterande situationer, vilket i sin tur kan medföra avvikelser från den släta och permanentbelagda väg som han utstakat för sig själv här i livet.

Jönsson gör ingen människa något för

Vi har för närvarande all anledning att glädja oss åt att spritkonsumtionen går nedåt och att fyllerisiffrorna viker. Men om man granskar tillgängliga uppgifter närmare, finner man vittnesbörd om stark och ännu pågående försämring av de yngsta åldersgruppernas nykterhet. Sista motboksåret dömdes 813 ungdomar i åldern 15—17 år för fylleri. 1956 hade antalet av dömda fylleriförseelser ökat till 1.792, förra året var de uppe i 2.440. I åldersgruppen 18—20 år var antalet fylleriförseelser under sista motboksåret 3.001, år 1956 6.041 och år 1959 6.380.

Utvecklingen för närvarande innebär att tyngdpunkten i alkoholproblemet förskjuts nedåt i åldersgrupperna. Denna tendens innebär att en allt bredare inkörsport öppnas för kriminalitet och andra former av bristande anpassning till sociala krav.

(Norrländska Sociald. 17/10-60.)

när, han verkar som den menlöshetens apostel, vilken bidrager till att göra kompromissen till det förbannelsens arbetsinstrument, som den nu är i vår mänskliga samlevnad.

Jönsson är alltså ofarlig och oförarglig sägs det ofta.

Detta är fel, ett klart och tydligt fel, ty Jönsson är farlig.

Jönsson kan nämligen bilda skola för en hel del andra människor som i likhet med sin förebild finner det behagligt att slippa ta ställning, och till varje pris vill undvika att behöva engagera sig.

Jönsson och andra sofflockets representanter är genom sin meningslöshet ett outnyttjat kapital i ett samhälle, som — för att det skall bibehålla sig friskt — behöver impulsgivare och idébärare.

Jönsson och hans gelikar kan bli en lekboll i händerna på hänsynslösa ledare, som älskar att få leda utan opposition och gärna vill utveckla sin despotism.

Därför måste vi bearbeta Jönsson, inte lämna honom ifred, utan ständigt ställa honom inför de livsvärden, som vi trots allt har i dagens samhälle och som vi tror på.

Vi allas tipssida

Föreläsningsskurser

Genom Studieförbundens föreläsningsskurser förmedling kan lokala studieorganisationer erhålla statsbidrag till föreläsningsskurser. Detta bidrag avser offentliga kurser med en serie av föreläsningar i visst ämne. Minst tre föreläsningar skall ingå i varje serie. En förutsättning för statsbidrag är att det på orten förekommer eller förbereds organiserat studiearbete främst i form av studiecirklar.

Ansökan göres på särskilda formulär till respektive studieförbund. Blanketter och anvisningar för ansökan, förteckning över föreläsare samt råd och upplysningar erhålles från studieförbundets expeditioner. Föreläsningsskurs måste sökas i mycket god tid, helst under höstterminen för hela arbetsårets planerade kurser, i varje fall senast ett par månader före.

Cirkelföreläsningar

Av statsbidraget till föreläsningsskurser kan också utgå bidrag till föreläsningar vid studiecirkelns enskilda sammankomster. Bidrag kan erhållas av allmän studiecirkel till högst 2 föreläsningar per arbetsår. Ansökan göres på samma sätt som för föreläsningsskurser.

Kurser och föreläsningar med särskilt anslag

Till föreläsningar och föreläsningsserier i vissa bestämda ämnen kan man erhålla anslag från olika organisationer.

Hit hör exempelvis föreläsningar i internationella problem, nordiska frågor, sparfrågor och sexualfrågor. Upplysningar här om finns i Skolöverstyrelsens föreläsningsskurser-katalog eller kan inhämtas från studieförbundet.

Nykterhetsundervisning

Centralförbundet för nykterhetsundervisning har till uppgift att främja upplysning och undervisning, dels beträffande alkoholens natur och verkningar, dels be-

träffande arbetet för alkoholskadornas förebyggande och bekämpande.

CFN bedriver en vittomfattande verksamhet i vilken även inrymmer en föreläsningsskurser, vars uppgift är att förmedla föreläsare och statsbidrag.

Förmedlingen av föreläsare tillgår så, att arrangören antingen genom CFN eller direkt hos avsedd föreläsare efterhör om vederbörande finnes tillgänglig vid det avsedda föreläsningstillfället. Därefter rekvideras föreläsare och statsbidrag, ansökningsblanketten insändes till CFN:s länsombud, vilken efter yttrande vidarebefordrar denna till CFN.

Rekvisition bör insändas senast 3 veckor före den dag, då föreläsning skall hållas. Den kan avfattas på blankett, vilken tillhandahålls av CFN:s byrå och bör innehålla uppgift om tid och plats för föreläsningen samt om beräknade kostnader för föreläsningsskurser, resor och traktementsersättning.

Ytterligare upplysningar lämnas av Centralförbundet för nykterhetsundervisning, Oxenstiernsgatan 11, Stockholm, varifrån även blanketter och föreläsningsskurser-katalog kan rekvideras.

Till sist

— d. v. s. på sista delen av sista skrivna sidan i detta nr av vår ungdomsledartidskrift — kommer vi med en påminnelse:

Det är snart dags att prenumerera för ett nytt år!

Vi alla kostar för 1961 bara 5: — kronor.

Ni får 8 nr 20-sidig läsning under året.

Pg 49 118.

Prenumerera REDAN NU!

Vialla

TIDSKRIFT FÖR GÖTEBORGS UNGDOMSLEDARE
Redaktör och ansvarig utgivare: KJELL ANDERSSON

Adress: UNGDOMSBYRÅN

Föreningsgatan 13 • Göteborg • Tel. 20 09 20
Prenumerationspris kr. 5:- Postgiro 491 18

Struves Boktryckeri AB, Göteborg 1960

KUL I JUL MED HALM

Samla familjen till några verkligt trivsamma hemmakvällar. Med vår halm-sats kan Ni göra en hel del trevliga julartiklar — ge Er en jul att minnas.

Vår julsats innefattar fullständiga arbetsinstruktioner, halm samt alla nödvändiga tillbehör för tillverkning av: 2 st. julbockar (en större och en mindre), julkrona, julkrans samt julstjärna.

Hela arbetssatsen kostar endast

15:-

Rekvirera Er sats redan i dag så kan Ni vara säkra på att få kul i jul!

Julkrona

Julbock
85 cm hög

Julstjärna

Julbock

Julkrans

AB HOBBYMATERIAL

Pilgatan 9, Malsta C. Tel. 734 75

